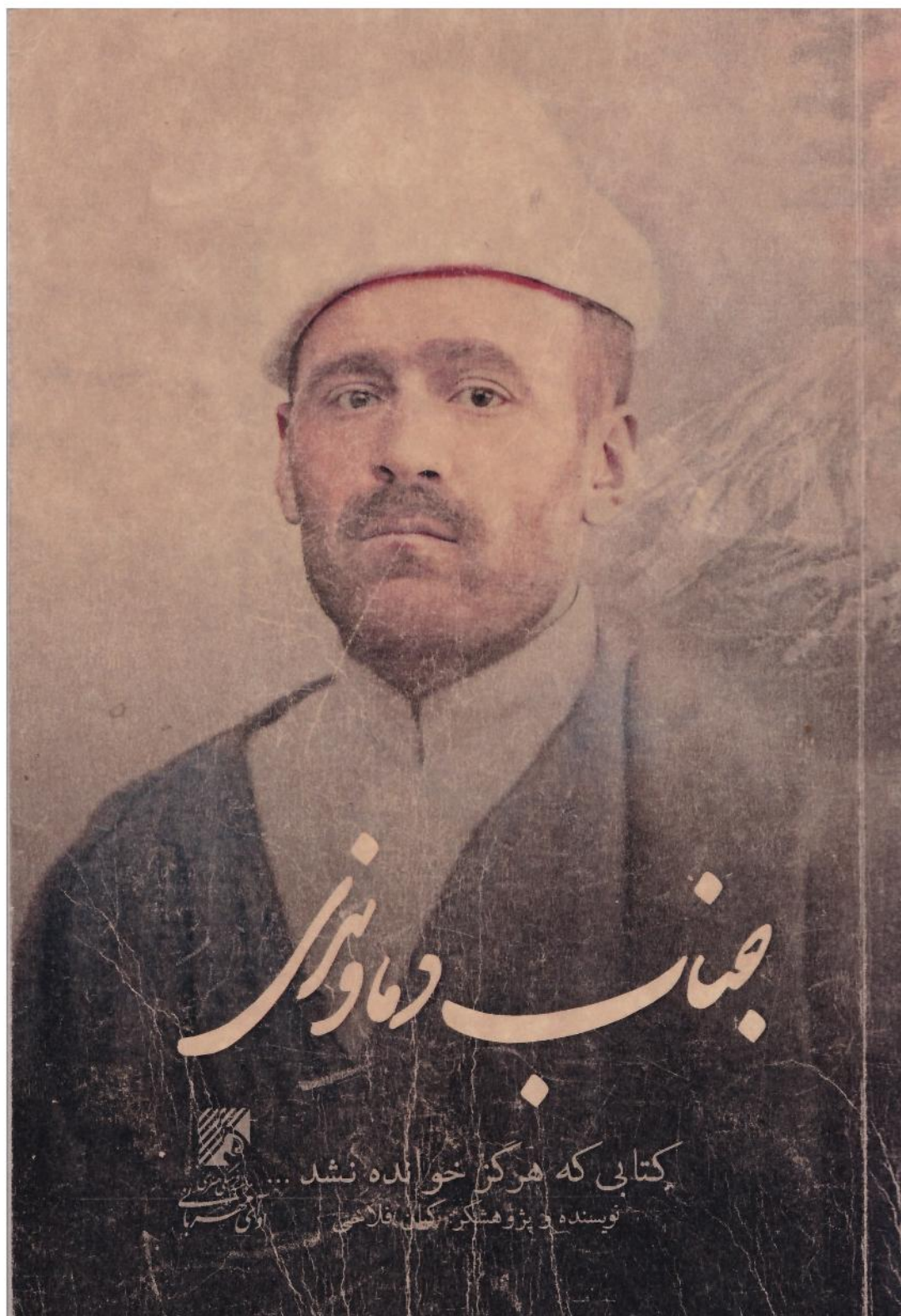

عنوان: جناب دماوندی
نویسنده و پژوهشگر: کیان فلاحتی
ناشر: موسسه آوای مهربانی
چاپ: اول ۱۴۰۳
طراح جلد و صفحه آرا: الهه بهبودی
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نظارت فنی چاپ: گروه طراحان تترا
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۶۱۸-۷-۱

آدرس: خیابان شهید بهشتی، خیابان اندیشه، خیابان اندیشه یکم، پلاک ۳۷

تلفن: ۰۲۱ - ۸۸۷۴ ۴۳۰۳

www.Djenab.com

فهرست

۹	دیباچه
۱۱	زندگینامه
۱۷	سری اول ضبط آثار جناب دماوندی - ۱۳۹۱ خورشیدی
۲۱	آواز شماره یک: بیات اصفهان (۱)
۲۲	آواز شماره دو: دشتی (۱)
۲۳	آواز شماره سه: افشاری (۱)
۲۴	آواز شماره چهار: مخالف
۲۵	آواز شماره پنج: بیداد
۲۶	آواز شماره شش: دشتی (۲)
۲۷	آواز شماره هفت: افشاری (۲)
۲۸	آواز شماره هشت: بیات اصفهان (۲)
۲۹	آواز شماره نه: گیلکی
۳۰	آواز شماره ده: قطار
۳۱	آواز شماره یازده: ابوعطا (۱)
۳۲	آواز شماره دوازده: افشاری (۳)
۳۳	آواز شماره سیزده: شوشتری
۳۴	آواز شماره چهارده: بیات ترک (۱)
۳۶	آواز شماره پانزده: تصنیف باد بهاری

۳۸	آواز شماره شانزده: شور (۱)
۳۹	آواز شماره هفده: شور (۲)
۴۰	آواز شماره هجده: اذان (۱)
۴۴	آواز شماره نوزده: مناجات (۱)
۴۷	سری دوم ضبط آثار جناب دماوندی - ۱۳۰۷ خورشیدی
۵۰	آواز شماره بیست: ماهر
۵۱	آواز شماره بیست و یک: دلکش
۵۲	آواز شماره بیست و دو: ابوعطا (۲)
۵۳	آواز شماره بیست و سه: حجاز
۵۴	آواز شماره بیست و چهار: افشاری (۴)
۵۵	آواز شماره بیست و پنج: مثنوی پیچ
۵۶	آواز شماره بیست و شش: بیات ترک (۲)
۵۷	آواز شماره بیست و هفت: مثنوی بیات ترک
۵۸	آواز شماره بیست و هشت: همایون
۶۰	آواز شماره بیست و نه: نی داوود
۶۱	آواز شماره سی: اذان (۲)
۶۲	آواز شماره سی و یک: مناجات (۲)
۶۴	آواز شماره سی و دو: اجرای خصوصی (در ۸۱ سالگی)
۶۷	آلبوم تصاویر خاندان فلاحی (دماوندی)

سری نخست ضبط آثار جناب دماوندی (۱۲۹۱ خورشیدی)

در سال ۱۲۹۱ خورشیدی، همزمان با تثبیت دولت مشروطه و خنثی شدن طرح بازگشت نیروهای محمد علی شاه، رونق نسبی آهسته آهسته به کسب و کار بازگشت و کمپانی‌های خارجی وارد بازار کشور شدند.

گرامافون رکورد یکی از شرکت‌هایی بود که پیشتر در سال ۱۲۸۴، نخستین نوبت ضبط صفحات تهران را با ۲۱۶ اثر به پایان رسانده بود.

این کمپانی قصد داشت تا از طریق استودیو تجارتخانه موسیو هامبارتسوم هیراپیان ضبط سری دوم خوانندگان ایرانی را آغاز کند. بنابراین از نوازندگان و خوانندگان برجسته کشور برای ضبط آثارشان بر روی صفحات سنگی ۷۸ دور دعوت به عمل آورد. جناب دماوندی یکی از همین خوانندگان بود.

چون ضبط در آن دوره به شیوه مکانیکی و با استفاده از یک قیف بزرگ مخروطی شکل انجام می‌شد، نوسان در کیفیت آثار کاملاً مشهود است و دقیقاً به همین دلیل خوانندگان دعوت شده باید آوازشان را با صدایی در اکتاوهای بالا یا اصطلاحاً زیر (با فرکانس بالا) اجرا می‌کردند.

بنابراین اکثر افراد از بین بانوان یا آقایانی انتخاب می‌شدند که صدایشان امکان

اجرای اکتاوه‌های بالا را داشت.

تمام آوازهای جناب دماوندی نیز در این مجموعه به همین شکل ضبط شده است. در کل نوزده آواز از این خواننده توسط شرکت گرامافون ضبط شد و برای تکثیر به کارخانه ای در شهر ریگای روسیه ارسال گردید.

میرزا حسینقلی خان فراهانی، میرزا حسین خان اسماعیل‌زاده، میرزا اسداله خان اتابکی و علی اکبرخان شهنازی نوازندگانی هستند که جناب دماوندی را در سری اول ضبط آثار او همراهی کرده‌اند.

میرزا حسین قلی خان فراهانی و فرزندش، علی اکبر شهنازی (نوازندگان برجسته تار) در سال ۱۲۹۱ خورشیدی، این نوازندگان با جناب دماوندی آثار مشترکی را ضبط کردند

آواز شماره یک: بیات اصفهان (۱)

سه شنبه ۲۳ مهرماه سال ۱۲۹۱ خورشیدی، اولین روز ضبط آثار جناب دماوندی بر روی صفحات سنگی بود. او با همراهی تار میرزا حسینقلی خان فراهانی آوازی را در دستگاه همایون اجرا نمود که پس از ارسال به روسیه و تکثیر، نام آواز "بیات اصفهان" بر روی لیبل صفحاتش نگاشته شد.

از نکات جالب این قطعه، تحت تاثیر قرار گرفتن افراد حاضر در استودیو همزمان با اوج گیری آواز خواننده است و شنیدن صدایی که در دقیقه ۰۱:۴۵ می گوید: "باریکلا" گواه این موضوع می باشد. همچنین به گوش رسیدن جمله "تصدق این دست و پنجه، الهی من برم" که در واپسین ثانیه های فایل صوتی به گوش می رسد، از احترام والایی که خواننده برای نوازنده این اثر قائل بوده، حکایت دارد. با وجود نقل قول های بسیاری که نسبت به شعر این اثر مطرح شده، اما تاکنون نام سراینده اصلی آن به صورتی دقیق و مستند مشخص نیست.

گر شمیمی ز سر طُره جانان خیزد
تا قیامت ز صبا رایحه جان خیزد
واله ام من که چو از خواب تو بیدار شوی
به چه رو از سر چشمان تو مُرگان خیزد

صفحه گرامافون بیات اصفهان (۱)

برای شنیدن این آواز کد
درج شده را اسکن کنید
شماره قالب : ۳۹۳۴۴۸
شماره کاتالوگ : ۱۴-۱۲۶۸۳

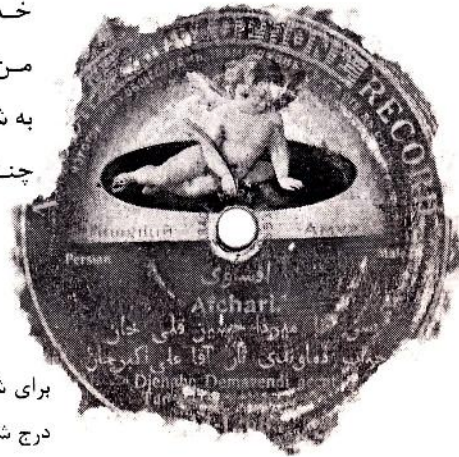

آواز شماره سه: افشاری (۱)

همکاری بین یک خواننده چهل ساله که در اوج شهرت و تجربه قرار داشته است و نوازنده ای چهارده ساله که تا آن زمان در میان اهالی هنر ناشناخته بوده، از نکات جالب این دوره ضبط می باشد. در پایان ضبط صفحات روز اول، میرزا حسینقلی خان از جناب دماوندی می خواهد که با فرزندش، علی اکبر شهنازی، اثری مشترک را ضبط کند.

این همکاری دو نسل مختلف در قالب شعری از ادیب نیشابوری و اجرای آواز افشاری که از متعلقات دستگاه شور می باشد، باعث رقم خوردن برگ زرینی از دفتر تاریخ موسیقی این سرزمین شد. جمله ای که میرزا اسداله خان اتابکی در پایان بیان می کند، از دیگر نکات جالب این فایل صوتی است. او می گوید: "آقا علی اکبر، پسر جناب آمیرزا حسینقلی است که به سن چهارده سالگی ساز می زند، با جناب آقای دماوندی همراهی می کند، ماشاءالله"

خدا مرا ز تو ای ماهر و جدا نکند
من و تحملِ هجرانِ تو خدا نکند
به شیشه دل ما می زنی چو سنگِ جفا را
چنان بزن که اگر بشکند صدا نکند

صفحه گرامافون افشاری (۱)

برای شنیدن این آواز کد
درج شده را اسکن کنید
شماره قالب : ۳۹۳۶۴۸
شماره کاتالوگ : ۱۴-۱۲۶۸۵

